

DZIAŁALNOŚĆ KNP PAN

MIROŚLAW KOWALSKI
ORCID: 0000-0003-2960-8258
Uniwersytet Zielonogórski
E-mail: M.Kowalski@ipp.uz.zgora.pl

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOMITETU NAUK PEDAGOGICZNYCH POLSKIEJ AKADEMII NAUK W LATACH 2022–2023

Komitet Nauk Pedagogicznych działa przy Wydziale I Nauk Humanistycznych i Społecznych Polskiej Akademii Nauk. Komitet kontynuuje tradycje i czerpie inspirację z działalności Komitetów Nauk Pedagogicznych poprzednich kadencji. Komitet Nauk Pedagogicznych PAN jest ciałem doradczym i opiniodawczym, reprezentującym krajowe środowisko naukowe w zakresie swoich kompetencji merytorycznych. Jako organ przedstawicielski naukowców podejmuje działania na rzecz nauk pedagogicznych, środowiska naukowego oraz oświatowego.

* * *

Pierwsze w roku 2022 posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN odbyło się 25 marca w formule stacjonarnej oraz wideokonferencji przy wykorzystaniu systemu MS TEAMS. Otwarcia posiedzenia i wprowadzenia dokonała Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska.

W pierwszej, wstępnej części posiedzenia, wspomnienie o wybitnej humanistce, niekwestionowanym autorytecie naukowym i moralnym, nauczycielce i mentorce kilku pokoleń pedagogów, zmarłej 28 grudnia 2021 roku prof. Irenie Wojnar wygłosiła prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska.

W części naukowej posiedzenia wysłuchano wystąpienia członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk prof. dr. hab. Jerzego Brzezińskiego nt. *Komu potrzebne są czasopisma naukowe?* Po wystąpieniu przeprowadzono dyskusję na temat poruszanych zagadnień.

W części organizacyjnej posiedzenia:

- wysłuchano komunikatu członkini Prezydium prof. dr hab. Barbary Kromolickiej pt. *Pomoc uchodźcom z Ukrainy – programowanie działań publicznych w dłuższej perspektywie czasowej*. Komunikat dotyczył m.in. działalności Rady ds. społecznych Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP;
- podjęto uchwały w sprawach powołania prof. UR dr hab. Krystyny Barłóg na członkinię Sekcji Pedagogiki Specjalnej oraz powołania prof. dr hab. Katarzyny Krasoń na członkinię Sekcji Pedagogiki Sztuki.

W dniu 27 czerwca 2022 roku, podczas świętowania 50-lecia Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie oraz w dniu otwarcia XXVI Międzynarodowej Konferencji nt. *Tożsamość, kondycja i powinności pedagogiki międzykulturowej: tradycja i współczesność*, miało miejsce drugie, tym razem wspólne posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk i Prezydium Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy (odbyło się ono w formule stacjonarnej i wideokonferencji przy wykorzystaniu systemu MS TEAMS).

Uroczystego otwarcia posiedzenia plenarnego oraz powitania uczestników dokonali: Przewodnicząca KNP PAN – prof. dr hab. Agnieszka Cybał-Michalska; Honorowy Przewodniczący KNP PAN – prof. dr hab. dr h.c. multi Tadeusz Lewowicki; Prezydent Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy (Minister Oświaty i Nauki Ukrainy w latach 1999–2005) – prof. dr hab. Wasyl G. Kremień. W imieniu władz Uniwersytetu Śląskiego uroczystego powitania dokonali: Prorektor ds. rozwoju kadry – prof. dr hab. Ewa Jarosz, Dziekan Wydziału Nauk Społecznych – prof. dr hab. Zenon Gajdzica; Dziekan Wydziału Sztuki i Nauk o Edukacji – prof. dr hab. Krzysztof Marek Bąk; Dyrektor Instytutu Pedagogiki – prof. UŚ dr hab. Irena Polewczyk oraz w imieniu Komitetu Naukowego Konferencji – prof. dr hab. Ewa Ogrodzka-Mazur.

Celem wspólnego posiedzenia było omówienie obszarów współpracy polskich i ukraińskich naukowych środowisk pedagogicznych w aspekcie aktualnej sytuacji w Europie Środkowo-Wschodniej (w szczególności w Ukrainie).

W części naukowej posiedzenia plenarnego wystąpili:

- Prezydent Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy – prof. dr hab. Wasyl G. Kremień, który wygłosił referat nt. *Działalność Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy: dotychczasowe doświadczenia, współpraca międzynarodowa i aktualne problemy warunkowane wojną w Ukrainie*;

- Przewodnicząca KNP PAN – prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, która w ramach wprowadzenia do dyskusji przedstawiła obszary współpracy KNP PAN i NANP Ukrainy;

W ramach dyskusji głos zabrali członkowie Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy oraz członkowie Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, podkreślając wagę współpracy naukowej w kontekście aktualnej sytuacji warunkowanej wojną w Ukrainie.

Po wysłuchaniu informacji Przewodniczącej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN Agnieszki Cybal-Michalskiej i Prezydenta Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy Wasyla G. Kremenia oraz dyskusji przyjęto wspólne stanowisko, którego treść przywołujemy, prezentując wybrane stanowiska KNP PAN.

W części organizacyjnej posiedzenia podjęto uchwały w sprawach:

- powołania dr Justyny Bluszcz na członkinię Sekcji Pedagogiki Pracy;
- powołania prof. dr hab. Stefani Walasek na członkinię Sekcji Historii Pedagogiki.

Pierwsze w roku 2023 posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN odbyło się 20 lutego w formule stacjonarnej oraz wideokonferencji przy wykorzystaniu systemu MS TEAMS.

Otwarcia posiedzenia i wprowadzenia dokonała Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska.

W pierwszej, wstępnej części posiedzenia, głos zabrał Dziekan Wydziału I Polskiej Akademii Nauk – prof. dr hab. Andrzej Buko.

W części naukowej posiedzenia wysłuchano wystąpień:

- Przewodniczącej KRUPed i JM Rektora APS prof. APS Barbary Marcinkowskiej nt. *Konferencja Rektorów Uczelni Pedagogicznych w kadencji 2020–2024 – jej działalność i aktualnie podejmowane zadania*;
- członkini Rady ds. społecznych NRR przy Prezydencie RP i członkini Prezydium KNP prof. dr hab. Barbary Kromolickiej nt. *Kierunki działań Rady do spraw społecznych Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP w zakresie „palących” problemów społecznych*.

Po wystąpieniach przeprowadzono dyskusję na temat poruszanych zagadnień.

W części organizacyjnej posiedzenia podjęto uchwałę w sprawie powołania dr Marty Wiatr na Sekretarza Sekcji Pedagogiki Społecznej.

Drugie w roku 2023 posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN odbyło się 14 kwietnia (w formule stacjonarnej oraz wideokonferencji przy wykorzystaniu systemu MS TEAMS).

Otwarcia posiedzenia i wprowadzenia dokonała Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska.

W części naukowej posiedzenia – w ramach tematu globalnego: *Zaangażowanie badaczek i badaczy w projekty naukowo-wdrożeniowe w zakresie edukacji dla wszystkich* – wysłuchano wystąpień:

- prof. dr hab. Iwona Chrzanowska (UAM): *Od koncepcji kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi do koncepcji szkoły dla wszystkich*;
- prof. dr hab. Zenon Gajdzica (UŚ): *O projektach – Analiza praktyki szkolnej i charakterystyka szkoły efektywnie realizującej edukację włączającą w praktyce; Projekt innowacyjno-wdrożeniowy w zakresie oceny funkcjonalnej polegający na badaniu i opracowaniu modelowych rozwiązań na rzecz świadczonego lokalnie międzysektorowego wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin na podstawie metodyki oceny funkcjonalnej z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia – ICF*;
- prof. KUL dr hab. Ewa Domagała-Zyśk (KUL): *Szkolna ocena funkcjonalna; przygotowanie modelu diagnostycznego oraz narzędzi podręcznika Szkolnej Diagnozy Funkcjonalnej*;
- prof. dr hab. Marzenna Zaorska (UWM): *Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (ASPE) we wspomaganiu – edukacji włączającej (program pilotażowy MEiN 2020–2023)*;
- prof. UAM dr hab. Beata Jachimczak (UAM): *O projektach – Model teoretyczno-wdrożeniowy Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW); inne działania badawczo-wdrożeniowe*.

Po wystąpieniach przeprowadzono dyskusję na temat poruszanych zagadnień.

Trzecie w roku 2023 posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN odbyło 14 maja w Sali Rycerskiej Zamku Joannitów w Łagowie (w formule stacjonarnej oraz wideokonferencji przy wykorzystaniu systemu MS TEAMS).

Otwarcia posiedzenia i wprowadzenia dokonała Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska. Powitania dokonali również gospodarze miejsca: prof. UZ dr hab. inż. Marcin Mrugalski – Prorektor Uniwersytetu Zielonogórskiego ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, prof. UZ dr hab. Mirosław Kowalski – Dyrektor Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz prof. UZ dr hab. Inetta Nowosad i prof. dr hab. Mirosław J. Szymański – Przewodniczący Konferencji „Szkoła i Nauczyciel”.

W części naukowej posiedzenia wysłuchano wystąpienia dr. hab. Pawła Poszytka – Dyrektora Generalnego Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, Dyrektora Narodowej Agencji Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności nt. *Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – jej działalność i aktualnie podejmowane projekty*.

Po wystąpieniu przeprowadzono dyskusję na temat poruszanych zagadnień.

Czwarte – tym razem wspólne posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk i Prezydium Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy (posiedzenie stacjonarnie i online przy wykorzystaniu systemu MS Teams) – odbyło się 23 czerwca 2023 roku.

Posiedzenie otworzyli Prezydent NANP Ukrainy prof. Wasyl G. Kremień oraz Przewodnicząca KNP PAN prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska. Profesor Wasyl G. Kremień odwołał się do dotychczasowych doświadczeń współpracy międzynarodowej KNP i NANP i aktualnych problemów warunkowanych wojną w Ukrainie. Bestialska wojna w Ukrainie wywołała kryzys humanitarny, który szczególnie dotyka dzieci. Profesorka Agnieszka Cybal-Michalska zaakcentowała, że wspólne posiedzenia to przykład rozwijania kulturowego i naukowego potencjału środowisk akademickich, a także perspektyw partnerstwa ukraińsko-polskiego i polsko-ukraińskiego. Podkreśliła, że KNP PAN wielokrotnie wypowiadała się w sprawie: wsparcia w wojennej i powojennej odbudowie nauki w Ukrainie z uwzględnieniem modernizacji ukraińskiego systemu badań naukowych i innowacji; edukacji uczennic i uczniów z Ukrainy; pomocy Uchodźcom z Ukrainy, którzy wybrali Polskę za swoją drugą Ojczyznę. W naukowej części posiedzenia wysłuchano wystąpień Wiceprezydenta NANP prof. Olega Topuzowa (*Bezpieczna i wysokiej jakości edukacja dzieci w warunkach wojny: obszary poszukiwań i osiągnięcia naukowców Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy*) i specjalisty KNP PAN prof. UAM dr. hab. Jacka Pyżalskiego (*Sytuacja ukraińskich dzieci kryzysu wojennego w polskich szkołach z punktu widzenia nauczycieli*). Wysłuchane referaty w ramach tematu globalnego: *Dzieci wojny – obszary wsparcia i pomocy*, zaowocowały długą dyskusją i wypracowaniem POSTANOWIENIA wspólnego posiedzenia Prezydium NANP Ukrainy i Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN (treść postanowienia zamieszczamy w wybranych stanowiskach KNP PAN).

29 września 2023 roku odbyło się kolejne wspólne posiedzenie Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN i Rady Naukowej Ługańskiego Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki. Posiedzenie otworzyła Przewodnicząca KNP PAN prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, która odwołała się do dotychczasowych doświadczeń współpracy międzynarodowej KNP i NANP Ukrainy oraz aktualnych problemów warunkowanych wojną w Ukrainie. Przypomniała, że KNP PAN wielokrotnie wypowiadała się w sprawie: wsparcia w wojennej i powojennej odbudowie nauki w Ukrainie z uwzględnieniem modernizacji ukraińskiego systemu badań naukowych i innowacji; edukacji uczennic i uczniów z Ukrainy; pomocy Uchodźcom z Ukrainy, którzy wybrali Polskę za swoją drugą Ojczyznę. W naukowej części posiedzenia w ramach tematu: *Szkolnictwo wyższe na Ukrainie w stanie wojennym – uczelnia wysiedlona*, wystąpił Przewodniczący Rady Naukowej prof. Witalij Kuryło (*Przeniesiony uniwersytet jako nowe zjawie-*

sko w ukraińskiej edukacji: historia, problemy, działania) i Rektor Uniwersytetu prof. Olena Karaman (*Działalność naukowa przeniesionej uczelni i kształcenie wysoko wykwalifikowanej kadry naukowej*). W ramach tematu: *Szkolnictwo wyższe w Polsce – rozwój dyscypliny pedagogika, promowanie młodej kadry akademickiej w duchu wysokiej kultury naukowej i metodologicznej*, swoje wystąpienia wygłosili: członek RDN i KNP PAN prof. dr hab. Marian Nowak (*Postępowanie awansowe i promowanie kadry naukowej w Polsce – przepisy prawne, akty normatywne, dobre praktyki – w działalności RDN*) i członek KNP PAN prof. dr hab. Krzysztof Rubacha (*Funkcjonowanie i dorobek badawczo-publikacyjny Pracowni Narzędzi Badawczych kierowanej przez Przewodniczącego Sekcji Metodologii Badań Pedagogicznych KNP PAN*). Wystąpienia zaowocowały naukową dyskusją i wypracowaniem MEMORANDUM, którego treść publikujemy w wybranych stanowiskach KNP PAN.

Ostatnie – wspólne posiedzenie Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, Państwa Rektorów, Dziekanów Wydziałów i Dyrektorów Instytutów Pedagogicznych / Edukacyjnych / Nauk o Wychowaniu / Nauk Pedagogicznych oraz Przewodniczących Naukowej Rady Dyscypliny Pedagogika – posiedzenie stacjonarne w Auli UAM w Poznaniu w ramach Jubileuszu XXX-lecia działalności Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM odbyło się 30 listopada 2023 roku.

W dniach 29–30 listopada 2023 roku społeczność Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu obchodziła swoje wyjątkowe święto – Jubileusz XXX-lecia powstania Wydziału, objęty patronatem przez Jej Magnificencję Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prof. dr hab. Bogumiłę Kaniewską.

Pierwszego dnia obchodów miała miejsce uroczysta gala jubileuszowa, podczas której licznie zgromadzeni goście, a wśród nich społeczność Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM oraz przedstawiciele ośrodków naukowych z całej Polski, wspólnie świętowali tę wyjątkową okoliczność, ale i poznawali bogate dziedzictwo Wydziału oraz wkład pracujących tu badaczy w rozwój naukowy dyscypliny pedagogika. Świetną okazją do tego była prezentacja przygotowanego z tej okazji filmu oraz publikacja książkowa. W trakcie tej uroczystości wręczono także Medale i Odznaczenia osobom o wyjątkowych zasługach dla rozwoju polskiej pedagogiki. Podczas gali nie zabrakło przemówień Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prof. dr hab. Bogumiły Kaniewskiej, władz dziekańskich pod przewodnictwem Dziekan WSE UAM prof. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej, przedstawicieli polskich ośrodków naukowych, ale i osób reprezentujących społeczność wydziałową. Podczas uroczystości bardzo wyraźnie wybrzmiała ważna misja pedagogiki oraz wiodąca rola Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM na polskiej mapie naukowej. Cała uroczystość została wzbogacona starannie dobraną oprawą muzyczną.

Kolejnego dnia miało miejsce niecodzienne wydarzenie, mianowicie wspólne posiedzenie Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, społeczności WSE UAM z udziałem Rektorów, Dziekanów Wydziałów i Dyrektorów Instytutów Pedagogicznych / Edukacyjnych / Nauk o Wychowaniu / Nauk Pedagogicznych oraz Przewodniczących Naukowej Rady Dyscypliny Pedagogika, a także władz Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, poświęcone pedagogice jako dyscyplinie naukowej i kierunkowi kształcenia. Wykłady plenarne oraz przeprowadzone debaty, w których uczestniczyli przedstawiciele najważniejszych ośrodków naukowych w Polsce, prowadzone były przez Dziekana Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM prof. dr hab. Agnieszkę Cybal-Michalską. Problematyka obrad koncentrowała się wokół zagadnień strategicznych problemów i wyzwań szkolnictwa wyższego, sytuacji pedagogiki jako nauki w kontekście zmian w otoczeniu prawnym szkolnictwa wyższego, pedagogiki uniwersyteckiej wobec odpowiedzialności za realizację standardów kształcenia pedagogicznego i nauczycielskiego.

Obchody Jubileuszu XXX-lecia powstania Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM były doskonałą okazją do pogłębiania integracji społeczności wydziałowej, wzmacniania tożsamości z poznańską pedagogiką i budowania ważnych relacji z przedstawicielami innych ośrodków naukowych.

W trakcie Jubileuszu Dziekan WSE UAM i Przewodnicząca KNP PAN prof. Agnieszka Cybal-Michalska została wyróżniona Medalem Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy im. K.D. Uszyńskiego za znaczący wkład w rozwój nauk pedagogicznych i systemu oświaty w Rzeczypospolitej Polskiej i w Ukrainie, za wsparcie działań edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy na terenie Polski w czasie wojny w Ukrainie. Prezydent Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy prof. Wasyl G. Kremień, wręczając Medal Dziekan WSE UAM i Przewodniczącej KNP PAN oraz członkini zagranicznej NANP Ukrainy prof. dr hab. Agnieszce Cybal-Michalskiej, akcentował aktywną współpracę i zacieśnianie dwustronnych ukraińsko-polskich i polsko-ukraińskich więzi naukowych w dziedzinie nauk pedagogicznych.

W trakcie wspólnego posiedzenia Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, społeczności WSE UAM z udziałem Rektorów, Dziekanów Wydziałów i Dyrektorów Instytutów Pedagogicznych / Edukacyjnych / Nauk o Wychowaniu / Nauk Pedagogicznych oraz Przewodniczących Naukowej Rady Dyscypliny Pedagogika, a także władz Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego wręczono:

- 1) Medal Za Zasługi Dla Rozwoju Polskiej Pedagogiki KNP PAN: prof. dr hab. Marii Czerepaniak-Walczak, prof. dr. hab. dr. h.c. Wasylowi Grygorowiczowi Kremieniowi i prof. dr. hab. dr. h.c. Tadeuszowi Pilchowi. Medal KNP PAN wręczyli: Przewodnicząca KNP PAN – prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, JM Rektor UAM – prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska

oraz Wiceprzewodniczący KNP PAN – prof. dr hab. dr h.c. multi Stefan M. Kwiatkowski i prof. dr hab. Mirosław J. Szymański;

2) Odznaki Honorowe Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Odznaki wręczyli: Przewodnicząca KNP PAN – prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, JM Rektor UAM – prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska oraz Wiceprzewodniczący KNP PAN – prof. dr hab. dr h.c. multi Stefan M. Kwiatkowski, prof. dr hab. Mirosław J. Szymański. Wyodróżniono następujące członkinie i członków KNP PAN Odznaką Honorową PAN:

- Odznaka Honorowa KNP PAN – ZŁOTA
 - prof. Zenon Gajdzica;
 - prof. Marek Konopczyński;
 - prof. Mirosław Kowalski;
 - prof. Barbara Kromolicka;
 - prof. Roman Leppert;
- Odznaka Honorowa KNP PAN – SREBRNA
 - prof. Agnieszka Cybal-Michalska;
 - prof. Agnieszka Gromkowska-Melosik;
 - prof. Amadeusz Krause;
 - prof. Mirosław Sobecki;
 - prof. Marzenna Zaorska;
 - prof. Bogusława Gołębiak;
- Odznaka Honorowa KNP PAN – BRĄZOWA
 - prof. Ewa Jarosz;
 - prof. Mirosława Nowak-Dziemianowicz;
 - prof. Inetta Nowosad;
 - prof. Krzysztof Rubacha;
 - prof. Barbara Smolińska-Theiss;
 - prof. Jolanta Szempruch;
 - prof. Maciej Tanaś;
 - prof. Danuta Urbaniak-Zajac.

Odznaka Honorowa: Złota – nadawana jest po co najmniej 3-krotnym członkostwie z wyboru w KNP PAN; Srebrna – nadawana jest nie wcześniej niż po dwukrotnym członkostwie z wyboru lub pełnieniu funkcji członka prezydium KNP PAN; Brązowa – nadawana jest po jednokrotnym wyborze do KNP PAN.

* * *

W latach 2022–2023 Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk (oraz Sekcje i Komisje Komitetu) przyjął opinie i stanowiska oraz wystosował oświadczenia, petycje i listy¹:

- OPINIA o Projekcie nowelizacji ustawy oświatowej;
- OŚWIADCZENIE Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk w związku z akcją protestacyjną prowadzoną przez organizacje związkowe skupiające pracowników oświaty;
- PISMO (2) z 11.10.2022 roku do pana Pawła Wdówika, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych;
- PISMO (1) z 11.10.2022 roku do pana Pawła Wdówika, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych;
- PISMO z 29.09.2022 roku Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN do Ministra Edukacji i Nauki – pismo nr 2;
- PISMO z 29.09.2022 roku Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN do Ministra Edukacji i Nauki – pismo nr 1;
- PISMO Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN do pana Prezydenta RP Andrzeja Dudy w sprawie uchwalenia przez Sejm RP w dniu 7 lipca 2022 roku ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich;
- PISMO Ministra Edukacji i Nauki z 22 czerwca 2022 roku do pani prof. Agnieszki Cybal-Michalskiej, Przewodniczącej KNP PAN, w sprawie kształcenia uczniów – obywateli Ukrainy;
- OPINIA Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN z 30 czerwca 2022 roku na temat Wniosku o włączenie do zintegrowanego systemu kwalifikacji kwalifikacji rynkowej: „Koordynowanie działań z zakresu edukacji włączającej w szkole”;
- PISMO Sekcji Pedagogiki Specjalnej i Komisji ds. Polityki Oświatowej KNP PAN z 10 czerwca 2022 roku;
- PISMO Sekcji Pedagogiki Specjalnej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN z 28 kwietnia 2022 roku do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej;
- OPINIA Komisji na temat ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę;
- OPINIA dotycząca Projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2096);

¹ Wybrane uchwały, opinie Komitetu (Prezydium KNP PAN) umieszczono na końcu sprawozdania. Natomiast wszystkie opinie, stanowiska oraz oświadczenia, petycje i listy KNP PAN umieszczono na stronie domowej/internetowej Komitetu – <https://knped.pan.pl>

- WSPÓLNA UCHWAŁA nr 01/2022 z 1.04.2022 r. Komitetów Naukowych i Problemowych Wydziału I PAN w sprawie Projektu ustawy o Akademii Kopernikańskiej;
- STANOWISKO Komitetu Nauk Pedagogicznych w sprawie edukacji uczennic i uczniów z Ukrainy z dnia 14 kwietnia 2022 roku;
- LIST otwarty w sprawie apelu o stosowanie zasady równości wobec wszystkich uchodźców;
- STANOWISKO Komisji Polityki Oświatowej KNP PAN w sprawie zgłoszenia propozycji uzupełnienia Projektu ustawy z dnia 3 marca „O pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa”;
- PISMO Sekcji Pedagogiki Specjalnej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN do Pełnomocnika Rządu do Spraw Wspierania Wychowawczej Funkcji Szkoły i Placówki, Edukacji Włączającej oraz Kształcenia Zawodowego;
- PISMO Sekcji Pedagogiki Specjalnej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej;
- PISMO Sekcji Pedagogiki Specjalnej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN do Ministra Zdrowia;
- STANOWISKO Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN w sprawie poparcia Uchwały Komitetu Socjologii PAN w sprawie zmiany zasad funkcjonowania oświaty publicznej prowadzonej w językach mniejszości w Polsce z dnia 22 lutego 2022 roku;
- STANOWISKO Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN w sprawie poparcia Oświadczenia środowiska akademickiego w związku z agresją Rosji na Ukrainę z dnia 24 lutego 2022 roku;
- LIST Sekcji Pedagogiki Specjalnej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN do Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie w obronie Instytutu Pedagogiki Specjalnej;
- STANOWISKO Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN z dnia 16 stycznia 2022 roku w sprawie Ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw przyjętej przez Sejm RP w dniu 13 stycznia 2022 roku;
- PISMO Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN z 21.12.2023 roku do pani dr Agnieszki Dziemianowicz-Bąk – Ministry Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- PISMO członkiń oraz członków Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN z 8 grudnia 2023 roku;
- STANOWISKO KNP PAN w sprawie publikacji Komunikatu Ministra Edukacji i Nauki o zmianie i sprostowaniu Wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych opublikowanego w dniu 3 listopada 2023 roku;

- PISMO Sekcji Pedagogiki Specjalnej i Sekcji Pedagogiki Resocjalizacyjnej KNP PAN na temat Projektu rozporządzenia MEiN z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli;
- PISMO Sekcji Pedagogiki Specjalnej w kwestii zapisów zawartych w Obwieszczeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, dotyczących zatrudnienia nauczyciela współorganizującego proces kształcenia;
- ODPOWIEDŹ Sekcji Pedagogiki Specjalnej i Sekcji Pedagogiki Resocjalizacyjnej na Pismo MEiN z dnia 6 marca 2023 roku w sprawie Projektu: „Profilaktyka na miarę”;
- PISMO Sekcji Pedagogiki Specjalnej w sprawie poparcia Opinii Polskiego Związku Logopedów na temat bezpłatnych studiów podyplomowych z zakresu metodyki wspomagania komunikacji językowej uczniów;
- OŚWIADCZENIE Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN w sprawie poparcia Rekomendacji na temat realizacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej;
- PISMO Sekcji Pedagogiki Specjalnej w sprawie Projektu „Profilaktyka na miarę” – 2023;
- PISMO Sekcji Pedagogiki Specjalnej w sprawie poparcia stanowiska PZL w sprawie Projektu rozporządzenia o ośrodkach opiekuńczych 2023;
- PISMO Sekcji Pedagogiki Specjalnej w sprawie poparcia Listu otwartego na temat ustawy o niektórych zawodach medycznych 2023;
- WSPÓLNA UCHWAŁA Komitetów Naukowych Wydziału I PAN w sprawie powołania przez Ministra Edukacji i Nauki połowy składu Rady Narodowego Centrum Nauki;
- WSPÓLNA UCHWAŁA Komitetów Naukowych Wydziału I PAN w sprawie ewaluacji działalności naukowej w latach 2017–2021;
- PISMO Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN do Ministra Zdrowia w sprawie opieki pielęgniarskiej w placówkach oświatowych;
- OPINIOWANIE społeczno-gospodarczej potrzeby włączenia do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) kwalifikacji rynkowej „Koordynowanie strategii wyprzedzającej w placówkach edukacyjnych”, co do których zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z 22 grudnia 2015 r. o zintegrowanym systemie kwalifikacji I w Ministerstwie Edukacji i Nauki została rozpoczęta procedura włączenia do zintegrowanego systemu kwalifikacji (ZSK).

* * *

**SKŁAD OSOBOWY I STRUKTURA ORGANIZACYJNA
KOMITETU NAUK PEDAGOGICZNYCH PAN KADENCJI 2020–2023
(STAN NA DZIEŃ 31.12.2023 ROKU)**

Przewodnicząca KNP:

prof. dr hab. Agnieszka CYBAL-MICHALSKA

Honorowy Przewodniczący KNP:

prof. dr hab. dr h.c. multi Tadeusz LEWOWICKI

Wiceprzewodniczący KNP:

prof. dr hab. dr h.c. multi Stefan KWIATKOWSKI

prof. dr hab. Mirosław J. SZYMAŃSKI

Prezydium KNP:

prof. dr hab. Barbara KROMOLICKA

prof. dr hab. Jerzy NIKITOROWICZ

prof. dr hab. Marzenna ZAORSKA

Sekretarz KNP PAN:

prof. dr hab. Marzenna ZAORSKA

Członek PAN:

prof. dr hab. dr h.c. multi Zbigniew KWIECIŃSKI, czł. rzecz. PAN

Członkowie KNP:

prof. dr hab. Maria CZEREPANIAK-WALCZAK

prof. dr hab. Zenon GAJDZICA

dr hab. Bogusława Dorota GOŁĘBNIAK, prof. DSW

prof. dr hab. dr h.c. Agnieszka GROMKOWSKA-MELOSİK

prof. dr hab. Ewa JAROSZ

prof. dr hab. Dorota KLUS-STĄŃSKA

prof. dr hab. dr h.c. Marek KONOPCZYŃSKI

dr hab. Mirosław KOWALSKI, prof. UZ

prof. dr hab. Amadeusz KRAUSE

prof. dr hab. Dariusz KUBINOWSKI

prof. dr hab. Roman LEPPERT

prof. dr hab. dr h.c. multi Zbyszko MELOSİK

ks. prof. dr hab. Marian NOWAK

prof. dr hab. Mirosława NOWAK-DZIEMIANOWICZ

dr hab. Inetta NOWOSAD, prof. UZ

prof. dr hab. dr h.c. Tadeusz Andrzej PILCH

prof. dr hab. Andrzej RADZIEWICZ-WINNICKI
prof. dr hab. Krzysztof RUBACHA;
prof. dr hab. Barbara SMOLIŃSKA-THEISS;
prof. dr hab. Mirosław SOBECKI
prof. dr hab. Jolanta SZEMPRUCH
prof. dr hab. Władysława SZULAKIEWICZ
dr hab. Maciej TANASŃ, prof. APS
prof. dr hab. Danuta URBANIAK-ZAJĄC

Specjaliści KNP:

prof. dr hab. Wiesław AMBROZIK
prof. dr hab. Józefa BAŁACHOWICZ
dr hab. Wioletta DANILEWICZ, prof. UwB
prof. dr hab. Ryszard GERLACH
prof. dr hab. Elżbieta KOWALSKA-DUBAS
prof. dr hab. Renata NOWAKOWSKA-SIUTA
prof. dr hab. Magdalena PIORUNEK
prof. dr hab. Ewa OGRODZKA-MAZUR
dr hab. Jacek PYŻALSKI, prof. UAM
prof. dr hab. Ewa SYREK

Sekretarz organizacyjno-techniczny KNP:

dr hab. Mirosław KOWALSKI, prof. UZ

* * *

**PLAN PRACY KOMITETU NAUK PEDAGOGICZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
(KADENCJA 2020–2023)**

Plan pracy Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN obejmuje:

- 1) integrację środowiska naukowego pedagogów i podtrzymywanie świadomości społecznego znaczenia pedagogiki jako nauki oraz społecznej odpowiedzialności pedagogów;
- 2) uchwalenie regulaminu Komitetu Nauk Pedagogicznych;
- 3) powołanie sekcji, komisji i zespołów zadaniowych przy KNP PAN na kadencję 2020–2023;
- 4) zwoływanie i organizowanie posiedzeń plenarnych Komitetu oraz posiedzeń Prezydium Komitetu;

- 5) działania organizacyjne związane z koordynowaniem aktywności Komitetu, jego sekcji, komisji i zespołów;
- 6) podejmowanie istotnych problemów nauk pedagogicznych poprzez organizowanie/współorganizowanie dyskusji, konferencji naukowych, obrad (w tym otwartych posiedzeń Komitetu z udziałem rektorów, dziekanów, wydziałów nauk pedagogicznych i studiów edukacyjnych) oraz udział w Ogólnopolskim Zjeździe PTP w 2022 roku;
- 7) wypowiadanie się w sprawach polityki naukowej państwa, problemów szkolnictwa wyższego, promowanie dobrych praktyk dotyczących jakości badań, dydaktyki oraz etycznych aspektów aktywności naukowej;
- 8) poddawanie analizie zjawisk istotnych dla przyszłości nauk pedagogicznych (szczególnie kierunków rozwoju i priorytetów badawczych w zakresie nauk pedagogicznych) i współpraca w tym zakresie z organami rządowymi (głównie w obrębie MNiSW i podległych jemu agend: NCN, NCBiR, NPRH, PKA oraz MEN), samorządowymi, towarzystwami naukowymi, stowarzyszeniami, krajowymi i zagranicznymi organizacjami naukowymi;
- 9) współdziałanie w upowszechnianiu wyników badań i prac naukowych z zakresu nauk pedagogicznych, we wprowadzaniu ich do życia społecznego i kulturalnego, między innymi przez organizowanie w tym celu dyskusji środowiskowych;
- 10) opracowywanie i przedstawianie opinii, ocen, ekspertyz naukowych i stanowisk w sprawach kluczowych dla rozwoju nauk pedagogicznych, środowiska naukowego i oświatowego;
- 11) ocena programów kształcenia na kierunkach pedagogicznych w szkołach wyższych oraz wypowiadanie się w sprawach kształcenia kadr naukowych;
- 12) współpracę ze środowiskiem naukowym: uczelnie, komitety i instytuty naukowe PAN oraz inne instytucje naukowo-badawcze;
- 13) wspieranie rozwoju osób rozpoczynających karierę naukową, promowanie rozwoju naukowego i osiągnięć młodych badaczy, m.in. poprzez organizację kolejnych edycji Letnich Szkół Młodych Pedagogów im. Marii Dudzikowej;
- 14) reprezentowanie polskiej myśli pedagogicznej poza granicami kraju;
- 15) opiniowanie kandydatów na członków korespondentów Polskiej Akademii Nauk z zakresu dyscypliny reprezentowanej przez Komitet;
- 16) wyróżnienie wybitnych uczonych oraz nauczycieli nowatorów Medalem Za Zasługi Dla Rozwoju Polskiej Pedagogiki;

- 17) przyznanie Odznak Honorowych KNP PAN, stanowiących potwierdzenie członkostwa, pełnionych funkcji i szczególnych zasług dla Komitetu z tytułu realizacji statutowych celów i zadań KNP PAN;
- 18) zgłaszanie i opiniowanie wniosków do nagród naukowych z zakresu nauk pedagogicznych, w tym nominowanie najlepszych publikacji w Konkursie PAN o nagrodę im. Władysława Spasowskiego;
- 19) ocenę i wypowiedanie się w sprawach poziomu i potrzeb wydawnictw naukowych w zakresie nauk pedagogicznych, prowadzenie działalności wydawniczej, w szczególności wydawanie czasopism KNP PAN oraz patronowanie uczelnianym periodykom naukowym;
- 20) podejmowanie aktualnych problemów zgłaszanych przez środowisko naukowe, społeczne i oświatowe;
- 21) występowanie z wnioskami o finansowanie ze środków DUN PAN konferencji i – na prośbę organizatorów – udzielanie patronatu konferencjom pedagogicznym;
- 22) podjęcie prac nad powołaniem w PAN Instytutu Pedagogiki PAN;
- 23) współpracę ze studenckim ruchem pedagogicznych kół naukowych.

* * *

Komitet Nauk Pedagogicznych PAN każdego roku stawia sobie w ramach planu pracy ambitne zadania, których celem jest integracja środowiska naukowego pedagogów i podtrzymywanie świadomości społecznego znaczenia pedagogiki jako nauki oraz społecznej odpowiedzialności pedagogów. Dlatego też ujęte powyżej zadania będą miały na celu m.in.: przeprowadzanie oceny stanu i potrzeb nauk pedagogicznych, przygotowywanie ekspertyz naukowych, diagnozowanie stanu oświaty, kształcenie kadr akademickich i oświatowych w dziedzinie pedagogiki, ocenianie poczyną reformatorskich w systemie edukacji narodowej, opracowywanie nowych koncepcji i propozycji rozwiązań modelowych dotyczących oświaty, kształcenia i doskonalenia kadr naukowych w dziedzinie pedagogiki oraz kształcenia nauczycieli.

* * *

WYBRANE OPINIE, STANOWISKA KNP PAN/PREZYDIUM KNP PAN

27 czerwca 2022 r.

**NARODOWA AKADEMIA NAUK
PEDAGOGICZNYCH UKRAINY****KOMITET NAUK PEDAGOGICZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK****WSPÓLNE STANOWISKO
KNP PAN I NANP UKRAINY****/O wynikach wspólnego posiedzenia Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN i Prezydium
NANP Ukrainy/**

Po wysłuchaniu informacji Przewodniczącej Komitetu Nauk Pedagogicznych prof. Agnieszki Cybal-Michalskiej oraz Prezydenta Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy prof. Wasyla Kremenia, uwzględniając przemówienia członków Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy oraz członków Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk i Prezydium Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy

PROPONUJEMY:

1. Zatwierdzić wyniki wieloletniej owocnej współpracy Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk z Narodową Akademią Nauk Pedagogicznych Ukrainy.
2. Potępić zbrojną agresję Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, wybuch wojny na pełną skalę w Ukrainie, rażące naruszenie zasad i norm prawa międzynarodowego dotyczącego suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy, ludobójstwo narodu ukraińskiego oraz wspieranie postaw rozwijających współpracę z narodem ukraińskim.
3. Wyrazić solidarność za pomoc od Rządu RP, Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, placówek oświatowych RP wszystkich szczebli, obywatelom Ukrainy, w szczególności dzieciom, pracownikom naukowym, naukowo-pedagogicznym i pedagogicznym, którzy uciekając przed wojną znaleźli schronienie w Polsce, w tym trudnym dla naszego kraju czasie podczas militarnej agresji Federacji Rosyjskiej przeciwko Ukrainie.
4. Zatwierdzić propozycje wspólnych działań Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN i Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy (w załączeniu) i stworzyć tradycję *Wspólnego posiedzenia Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN i Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy*

**Prezydent Narodowej
Akademii Nauk
Pedagogicznych Ukrainy****Przewodnicząca Komitetu Nauk
Pedagogicznych PAN**

/-/ Wasyl KREMENI

/-/ Agnieszka CYBAL-MICHALSKA

**NARODOWA AKADEMIA NAUK PEDAGOGICZNYCH UKRAINY
KOMITET NAUK PEDAGOGICZNYCH POLSKIEJ AKADEMII NAUK**

P O S T A N O W I E N I E

wspólnego posiedzenia

**Prezydium Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy i
Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk**

«Dzieci wojny: obszary wsparcia i pomocy»

23 czerwca 2023 r

№ _____

Po wysłuchaniu i omówieniu raportów wiceprezesa Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy, doktora nauk pedagogicznych, profesora, akademika Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy Olega Topuzowa i specjalisty Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, doktora hab. Profesora UAM Jacka Pyżalskiego, Prezydium Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy i Komitet Nauk Pedagogicznych PAN podkreślają, że agresja militarna federacji rosyjskiej wywołała zjawisko kryzysu humanitarnego w Ukrainie. Jedną z najbardziej dotkniętych populacji są dzieci. W przeciwieństwie do dorosłych nie mają one wystarczających możliwości adekwatnego reagowania na bezpośrednie i pośrednie zagrożenia i ryzyko towarzyszące działaniom bojowym. Głównymi czynnikami wywołującymi w dzieciach traumatyczne przeżycia związane są z zagrożeniem życia i zdrowia, śmiercią bliskich, urazami fizycznymi. Dzieci na Ukrainie są nieustannie narażone na niebezpieczeństwo ze względu na zmasowany ostrzał wroga, uszkodzenia sieci energetycznej, wodociągowej, ciepłowniczej, niszczenie szkół, szpitali, używanie przez okupantów urządzeń wybuchowych przeciwko ludności cywilnej itp. Dzieci nie mogą otrzymać właściwej opieki medycznej z powodu ciągłego ostrzału i systematycznego niszczenia infrastruktury.

Krytyczna jest sytuacja na terenach czasowo okupowanych, gdzie łamane są prawa dzieci, wdrażane są rosyjskie standardy i programy nauczania oraz rekrutuje się dzieci do ruchów militarnych, a w placówkach oświatowych intensywnie naucza się przedmiotów wojskowych.

Podczas pełnej inwazji federacji rosyjskiej na Ukrainę prawie 70% ukraińskich dzieci zostało zmuszonych do opuszczenia rodzinnych domów i przemieszczania się wewnątrz kraju czy też wyjazdu za granicę. Według Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF) w wyniku rosyjskiej agresji zbrojnej od 24 lutego 2022 r. miejsce zamieszkania zmieniło 4,8 mln ukraińskich dzieci, z czego 2,5 mln przemieściło się w ramach granic Ukrainy, pozostali wyjechali za granicę. Poza Ukrainą najwięcej przesiedlonych (ewakuowanych) dzieci jest w Polsce, Niemczech, Turcji, Włoszech, Austrii, Rumunii, Szwajcarii, Holandii i Hiszpanii. Pomoc Rzeczypospolitej Polskiej na rzecz integracji dzieci ukraińskich w polskich szkołach jest znacząca, o czym świadczą w szczególności wyniki badań polskich naukowców, zaprezentowane w raporcie analitycznym „Razem w klasie. Dzieci z Ukrainy w polskich szkołach”. W tym miejscu należy zaznaczyć, że Komitet Nauk

Pedagogicznych PAN niezwłocznie po 24 lutego 2022 roku przesłał swoje stanowisko w sprawie edukacji uczennic i uczniów z Ukrainy do Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz najwyższych władz państwowych. Sytuacja wymagała szczególnej mobilizacji w zakresie zapewnienia młodym ludziom z Ukrainy szerokiego spektrum wsparcia i opieki. Każda sugestia Komitetu Nauk Pedagogicznych w tym zakresie okazała się dla Ministerstwa Edukacji i Nauki cenną propozycją i wartością dodaną. W obszarze wpierania uczniów - obywateli Ukrainy realizujących kształcenie w szkołach polskiego systemu oświaty zostały wprowadzone następujące rozwiązania: a) dzieci i młodzież z Ukrainy w wieku obowiązku szkolnego (7-18 lat) są przyjmowani do publicznych szkół oraz obejmowani opieką i nauczaniem. Przyjmowanie do szkół odbywa się w ciągu całego roku szkolnego; d) Dyrektor szkoły, w celu wsparcia uczniów z Ukrainy - którzy nie posługują się językiem polskim może podjąć decyzję o zatrudnieniu w szkole osoby władającej językiem kraju pochodzenia zatrudnionej w charakterze pomocy nauczyciela; c) Dyrektor szkoły może również zorganizować: dodatkowe zajęcia z języka polskiego, zajęcia wyrównawcze, naukę w formie oddziału przygotowawczego. Ponadto uczeń uczęszczający do oddziału przygotowawczego nie podlega klasyfikacji rocznej w przypadku gdy rada pedagogiczna uzna, że nie zna on języka polskiego lub znajomość języka polskiego jest niewystarczająca do korzystania z nauki, lub też zakres realizowanych w szkole zajęć edukacyjnych uniemożliwia przeprowadzenie klasyfikacji rocznej tego ucznia. Zamiast świadectwa szkolnego uczeń otrzymuje zaświadczenie o uczęszczaniu do oddziału przygotowawczego. Uczniowie z Ukrainy realizujący obowiązek szkolny mogą być objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną w związku z doświadczeniem migracyjnym. Pomoc polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie. Pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole organizuje dyrektor szkoły, a pomocy udzielają nauczyciele, wychowawcy oraz specjaliści wykonujący w szkole zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności psycholog, pedagog, logopeda, doradcy zawodowi i terapeuci pedagogiczni. Przygotowane zostały informacje dla nauczycieli i pedagogów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Przygotowano również informację dla: rodziców lub osób sprawujących bieżącą pieczę nad dziećmi z Ukrainy ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zakresie możliwości objęcia ucznia odpowiednim do potrzeb wsparciem; dyrektorów w zakresie wsparcia uczniów jak i rodziców uczniów; dyrektorów publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych w zakresie wydawania orzeczeń dla uczniów z Ukrainy. W ramach polskiego systemu oświaty funkcjonują rozwiązania mające na celu wsparcie ucznia ukraińskiego w nauce języka ojczystego i kultury kraju pochodzenia. Placówka dyplomatyczna lub konsularna kraju pochodzenia mogą organizować w szkole naukę języka kraju pochodzenia ucznia. Ponadto uczniowie-obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski i realizują naukę w szkołach ukraińskiego systemu oświaty w formule on-line nie podlegają obowiązkowemu rocznemu przygotowaniu przedszkolnemu, obowiązkowi szkolnemu. Uczniowie - obywatele Ukrainy, którzy realizują naukę w szkołach ukraińskiego systemu oświaty w trybie kształcenia on-line mogą być równocześnie uczniami polskich szkół. Jako Komitet Nauk Pedagogicznych PAN

robimy wszystko, aby zarówno w formule prywatnej, jak i instytucjonalnej wspierać tak naukowców ukraińskich, jak i każdego obywatela Ukrainy potrzebującego naszej pomocy.

Wśród udokumentowanych zbrodni armii rosyjskiej na ukraińskich dzieciach są przypadki śmierci i obrażeń podczas prób ewakuacji z niebezpiecznych regionów Ukrainy, okaleczenia dzieci, deportacje, uprowadzenia i nielegalne przetrzymywanie. Według Krajowego Biura Informacyjnego (stan na 7 czerwca 2023 roku) zginęło 485 dzieci, 1005 zostało rannych; 390 dzieci – zagubionych; 19,5 tys. - deportowanych. Odnotowano 28 przypadków amputacji kończyn u dzieci.

Prawo dziecka do nauki zostało naruszone. Na dzień 31 grudnia 2022 r. 3120 placówek edukacyjnych zostało uszkodzonych przez bombardowania i ostrzał wroga, a 377 zostało całkowicie zniszczonych.

Wyzwania edukacyjne należą do najpoważniejszych, ponieważ dzieci nie mają dostępu do wysokiej jakości edukacji lub jest on ograniczony. Doprowadziło to do powstania luk edukacyjnych, które w średnim i długim okresie prognozowania mogą prowadzić do spadku konkurencyjności indywidualnej, a tym samym poziomu bezpieczeństwa narodowego.

Od samego początku inwazji rosyjskiej na pełną skalę praktyczne działania wspierające dzieci w wieku szkolnym oraz wdrażanie bezpiecznej i wysokiej jakości edukacji stały się ważnym kierunkiem działalności naukowców Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy. Naukowcy i Naukowszynie Akademii systematycznie udzielają pomocy psychologicznej dzieciom i rodzinom z dziećmi w różnych regionach Ukrainy i za granicą. W szczególności ten rodzaj wsparcia był praktykowany w kijowskim Metro. Opracowane i wdrażane są materiały naukowe i metodyczne dotyczące wsparcia psychologicznego i pomocy dzieciom ukraińskim; prowadzone są szkolenia offline i online wśród specjalistów w zakresie pomocy psychologicznej dzieci oraz kursy psychologiczne przygotowujące kierowników i kadrę pedagogiczną placówek oświatowych do psychologicznego wsparcia i organizacji procesu wychowawczego w warunkach stanu wojennego.

Zapewnione jest wsparcie psychologiczne dla dzieci w różnym wieku, mające na celu powrót do zdrowia psychicznego, bezpieczeństwo, stabilizację emocjonalną dzieci, zapobieganie rozwojowi u nich patologicznych reakcji na skutki stresowe i traumatyczne. Wdrożono zestaw działań wspierających dobre funkcjonowanie psychiczne dorosłych (rodziców, nauczycieli, pracowników socjalnych itp.), którzy tworzą środowisko społeczne dziecka i odpowiadają za jego zdrowie i rozwój w okresie stanu wojennego czy też przymusowej ewakuacji. Przygotowane zostały propozycje dla władz państwowych i jednostek samorządu terytorialnego dotyczące organizacji i udzielania pomocy psychologicznej dzieciom w czasie wojny na poziomie ogólnokrajowym i lokalnym.

Naukowszynie i Naukowcy Akademii brali udział w polsko-ukraińskim projekcie «Pomagamy Ukrainie», w którym zaangażowanych było 120 specjalistów z zakresu udzielania pomocy socjalnej i pomocniczej osobom, które ucierpiały w wyniku wojny. Indywidualna praca psychologiczna z dziećmi zorganizowana jest z wykorzystaniem arteterapii, baśnioterapii i innych metod pracy z dziećmi.

Badany jest problem bezpieczeństwa informacyjnego uczniów różnych grup wiekowych mieszkających we wszystkich regionach Ukrainy i za granicą (Polska, Niemcy, Włochy, Hiszpania). Na podstawie wyników badań na ponad 3000 rodzin z

dziećmi w wieku 7-17 lat, przeprowadzonych w latach 2022-2023 w trybie zdalnego dostępu, zidentyfikowano główne zagrożenia dla bezpieczeństwa informacyjnego dzieci w warunkach stanu wojennego oraz zostały zaproponowane sposoby ich przewycięzenia.

Naukowcy i Naukowcy NANP Ukrainy brali udział w dostosowaniu treści kształcenia ogólnokształcącego proponując uzupełnienie o zagadnienia zdrowego i bezpiecznego zachowania uczniów, wzajemnej pomocy w sytuacjach kryzysowych, umiejętności rozpoznawania sytuacji zagrażających życie i zdrowie własne oraz innych osób, wzory zachowań w środowisku w warunkach wojennych, udział w sprawach społecznych mających na celu cywilną ochronę ludności. Opracowano i wdrożono zalecenia dotyczące przygotowania studentów do działań w warunkach możliwego uszkodzenia amunicją fosforową oraz zatrucia związkami azotu.

Przy wsparciu Ambasady Republiki Finlandii na Ukrainie oraz organizacji pozarządowej „STEM Education Ukraine” w 2023 roku uruchomiony został projekt „Eduten Project Ukraine”, którego celem jest diagnoza strat i luk edukacyjnych w kształceniu matematycznym uczniów klas I-V.

Stworzono i wdrożono metodyczne wsparcie kształtowania pozytywnego stosunku do życia u dzieci i wyboru przez nie znaczących wartości życiowych. Wraz z europejskimi partnerami podejmowane są działania wspierające dzieci, które w czasie wojny znalazły schronienie w Europie oraz wspierające ich powrót na Ukrainę.

Mając na uwadze potrzebę znalezienia nowych sposobów pomocy dzieciom wojny, aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia problemów w przyszłości, Prezydium Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy i Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk

POSTANOWILI:

1. Potępić zbrojną agresję federacji rosyjskiej, rozpętanie wojny na pełną skalę w Ukrainie, rażące naruszenie zasad i norm prawa międzynarodowego dotyczących suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy, ludobójstwo narodu ukraińskiego.

2. Wyrazić solidarność i wdzięczność za pomoc Rzeczypospolitej Polskiej, Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, polskich placówek oświatowych wszystkich szczebli – pomoc obywatelom Ukrainy, w szczególności dzieciom, środowisku naukowemu, pedagogom i pedagożkom, nauczycielom, którzy znaleźli tymczasowe schronienie w Polsce w tym trudnym dla państwa ukraińskiego czasie rosyjskiej agresji zbrojnej na Ukrainę.

3. Zatwierdzić wyniki owocnej współpracy pomiędzy Narodową Akademią Nauk Pedagogicznych Ukrainy a Komitetem Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.

4. Rozszerzyć ukraińsko-polskie partnerstwo w zakresie realizacji badań podstawowych i stosowanych dotyczących problemów psychopedagogicznych, socjopedagogicznych oraz resocjalizacji dzieci poszkodowanych w wyniku działań wojennych. Udzielanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dla zwiększania

bezpieczeństwa dzieci, ich edukacji i wychowania obywatelskiego w duchu wartości patriotycznych.

5. Kontynuować organizację wspólnych seminariów, debat naukowo-praktycznych, formuły okrągłego stołu, poświęconych problematyce nauczania i uczenia się oraz wsparcia pedagogicznego, psychologicznego i społecznego dzieci w warunkach wojennych.

6. Rozpoczęcie wspólnych seminarów dotyczących wymiany doświadczeń organizacji i prowadzenia badań naukowych, szkolenia wysoko wykwalifikowanej kadry naukowej.

7. Nadzór nad wykonaniem uchwały zostaje powierzony pierwszemu wiceprezydentowi NANP Ukrainy Volodymyrowi Ługowemu i Przewodniczącej Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk Agnieszce Cybal-Michalską.

**Prezydent Narodowej Akademii
Nauk Pedagogicznych Ukrainy**

**Przewodnicząca Komitetu Nauk
Pedagogicznych
Polskiej Akademii Nauk**

/-/ Vasył KREMIENŃ

/-/ Agnieszka CYBAL-MICHALSKA

POROZUMIENIE
pomiędzy Komitetem Nauk Pedagogicznych PAN

i

**Radą Naukową Państwowej Instytucji „Ługański Uniwersytet Narodowy
im. Tarasa Szewczenki”**

Warszawa, Rzeczpospolita Polska

29.09.2023 rok

W uznaniu wspólnych celów oraz mając na względzie rozwój i umacnianie przyjaznych stosunków, Komitet Nauk Pedagogicznych PAN oraz Rada Naukowa przeniesionej instytucji państwowej „Ługański Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki”, kierując się zapisami *Umowy między Rządem Ukrainy a Rządem Rzeczypospolitej Polskiej o współpracy w dziedzinie kultury, nauki i oświaty* z dnia 20 maja 1997 r., jako instytucje przekonane o konieczności poszerzenia współpracy międzynarodowej w dziedzinie oświaty i nauki, aby pomóc ukraińskim uczelniom przeniesionym w integracji w ramach przestrzeni edukacyjnej i naukowo-badawczej z krajami w ramach Unii Europejskiej w warunkach wojennej i powojennej Ukrainy, opartej na zasadach wzajemnego zrozumienia, szacunku i partnerskiej współpracy

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

1. Kierunki i formy współpracy:

1.1. Współpraca będzie prowadzona w zakresie działalności naukowo-badawczej i edukacyjnej, w obszarach:

- nauk społecznych ze szczególnym uwzględnieniem nauk pedagogicznych;
- polityki oświatowej, rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego
- technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauce i ich zastosowaniu

Umawiające się strony mogą nawiązywać współpracę w innych obszarach, jeśli zajdzie taka potrzeba.

1.2. Bezpośrednia współpraca będzie prowadzona poprzez min.:

- wymianę informacji będących przedmiotem wspólnych naukowych zainteresowań;
- wspólne projekty naukowe, udział w badaniach i wydarzeniach o charakterze międzynarodowym;
- wymianę doświadczeń w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego;
- udział w organizacji i współprowadzeniu konferencji naukowych, seminariów metodycznych, debat okrągłego stołu, w szczególności na rzecz przeniesionych placówek oświatowych Ukrainy;
- udział w programach i projektach UNESCO, Unii Europejskiej oraz innych organizacji i fundacji międzynarodowych;

Umawiające się strony mogą nawiązywać inne formy współpracy, jeśli zajdzie taka potrzeba.

2. Wejście w życie

2.1. Memorandum wchodzi w życie z dniem jego podpisania przez obie Strony.

2.2. Porozumienie sporządzono w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i ukraińskim,

2.3. Zmiany w Memorandum mogą nastąpić za zgodą Stron.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Umawiające się Strony będą prowadziły współpracę i wymianę w dziedzinach objętych niniejszą umową na zasadach wzajemności. Jednakże nie wyklucza się możliwości partnerskiej współpracy w innych obszarach. Umawiające się strony oczekują, że przyjazne stosunki przyczynią się do dalszego poszerzania listy obszarów i form dwustronnej współpracy.

Poniżej złożone podpisy osób upoważnionych potwierdzają wolę współpracy i wymiany w obszarach objętych niniejszym Memorandum.

Instytucja państwowa „Ługański Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki”		Komitet Nauk Pedagogicznych Polska Akademia Nauk	
Podpis:	/-/ Witalij KURYŁO	Podpis:	/-/ Agnieszka CYBAL-MICHALSKA
Nazwisko:	Witalij KURYŁO	Nazwisko:	Agnieszka CYBAL – MICHALSKA
	Przewodniczący Rady Naukowej		Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN